DIEM NATALEM

REGIS POTENTISSIMI ET CLEMENTISSIMI

FRIDERICI GUILELMI III.

DIE III. AUG. HORA XI.

ORATIONE ET RENUNCIATIONE VICTORUM IN CERTAMINIBUS LITTERARIIS SOLENNI

CELEBRANDUM INDICIT

UNIVERSITAS LITTERARUM VRATISLAVIENSIS.

PRAEMISSAE SUNT SYMBOLAE CRITICAE IN SCRIPTORES GRAECOS ET ROMANOS E CODICIBUS MANUSCRIPTIS VRATISLAVIENSIBUS DEPROMPTAE.

ACCEDIT TABULA LITHOGRAPHICA.

Passow

VRATISLAVIAE MDCCCXX.

1820

Fr. Passow (?)

SYMBOLAE CRITICAE

IN

SCRIPTORES GRAECOS ET ROMANOS

E CODICIBUS MANUSCRIPTIS VRATISLAVIENSIBUS

DEPROMPTAE.

1820

Caspar d'Ansse de Villoison, quum illustris hospitii, quo Vinariae in aedibus ducalibus exceptus erat, publicum aliquod monumentum relinquere apud se constituisset, varias observationes ad rem antiquariam spectantes, in bibliothecis Vinariensi et Jenensi a se repertas, sub epistolarum Vinariensium inscriptione typis mandari jussit, nec dubitavit ille, quin *Annae Amaliae*, augustissimae principi, hominis cujusdam Batavi conjecturas in Nonni Dionysiaca dicaret, aut *Josephi Scaligeri* in Hipparchum emendationes regnanti Vinariensium Isenacensiumque duci. Existimabat enim elegantis et erecti ingenii vir, principum esse non tam unam alteramve artem peculiari studio exercere, quam omnes simul, quotquot liberalium nomine insigniri mereantur, munificentia suscitare, praesidio tueri, bonis institutis promovere: eis vero litteris prae ceteris valido opus esse patrocinio, quas, quum annonam viliorem haud reddant, plurimi negligunt, alii superstitioso quodam circa res divinas humanasque stupore occaecati etiamnum cane pejus et angue perhorrescunt.

Praelusimus haec, ne forte subeat mirari, quod sacra natalicia Regis nostri rite celebranda indicturi variarum lectionum farraginem, Villoisonicae assimilem, in medium protulerimus.

Ac supercilia eorum, qui in antiquitatis studio mirum quoddam verba inter et res discrimen sibi confinxerunt, ut illa dicteriis et calumniis proscinderent, has circumforaneis laudationibus cumularent, ridenda potius, quam respicienda putavimus. Nam quum hanc litterarum lacerationem ab iis institutam commendatamque videamus, quos solidioris eruditionis defectus ad rerum quod clamant studium compulerit, vulpeculae Aesopicae κολούρου societatem istis hominibus nequaquam invidemus, lubenterque ut uvarum acerbitate sese consolentur concedimus. [1]) Quantum vero damni doctorum quorundam hominum judicia de his rebus minus considerate pronuntiata attulerint junioribus, facillima quaeque sectantibus et priusquam pinnulae succreverint volitare gestientibus, hujus nec loci est nec temporis exemplis illustrare. Eidem viri, quorum auctoritate pedissequorum grex ad nuditatem suam praetegendam abutitur, quavis fere scriptorum suorum pagina ostenderunt, quam futile, quam parum fructuosum esset studiorum genus, quod ab acurata linguarnm cognitione nec fundamentum acceperit, nec comprobationem.

Quod si vero invenias, quales vix invenias, qui singulis vocabulis, syllabis, litteris, apicibus improbum laborem insumentes ulterius prospicere ne cogitent quidem, honestior certe et utilior vel talium assiduitas censenda sit, quam inepta adversariorum levitas. Malumus enim fundamenta bene strata, quibus aedes quaelibet sine periculo superimponi possint, quam speciosa aedificia fallaci arena male fulta, certamque mox ruinam tractura.

Jam vero his missis, quae longius persequi nec gratum nec admodum est necessarium, ad propositum nostrum pergimus.

Nam quum bibliothecae hujus urbis publico usui patentes tam larga codicum manuscriptorum supellectile instructa sint, ut paucissimae Germaniae

1) Fab. Aesop. 7. 156. p. 7. 94. 234. ed. Coray. Dignum hoc grege antesignanum nuper in Annal. litt. Vindob. ab utilissimo Boeckhii de oecon. publ. Athen. libro occasione fabulandi arrepta, declamantem audivimus.

civitates hoc nomine Vratislaviam aequare videantur, bona vero horum criticae artis subsidiorum pars ad hoc temporis eos, ad quos talia attinent, plane latuerint, de nonnullis quoque falsi rumores rempublicum litterariam percrebrescere coeperint: quae quum ita sint, viris sedulam antiquis auctoribus operam navantibus grati quid facturos nos esse confidimus, si oblata hac scribendi opportunitate nunc ita potissimum utimur, ut de codicibus quibusdam Vratislaviensibus memoratu imprimis dignis aut nunc primum referamus, aut certiorem tamen eorum notitiam exhibeamus.

Et primum quidem a librorum manu exaratorum numero ac pretio locum jure sibi vindicat *bibliotheca Rehdigerana*, anno 1576 a *Thoma Rehdigero* civitati nostrae legata, anno 1658 in aede Stae Elisabethae rite dedicata. Caret adhuc debito tantis meritis elogio vir vere nobilis, longinquis per omnes fere cultioris Europae partes itineribus arctaque familiaritate cum summis illius aevi ingeniis, *Henrico Stephano*, *Justo Lipsio*, *Jano Dousa*, *Gerardo Falkenburgio*, *Theodoro Pulmanno*, philologis, *Jacobo Cujacio*, et perpetuo ejus reprehensore, *Hugone Donello*, jure consultis, *Antonio Mizaldo*, *Carolo Clusio*, *Conrado Froschelmosero*, medicis, dum viveret insignis et posteritati monstratus. [2]) Quantum vero utilitatis e copiis *Rehdigeranis* jam redundaverit in scriptores veteres emendatius edendos abunde docent profectus, quos inde in Philostrato recensendo fecit *Olearius*, in Sexto Empirico *Fabricius*, in Sallustio *Cortius*, in Dione Cassio *Reimarus*, in Homero *Ernestius*, in Appiano *Schweighaeuserus*, in Gemisto Plethone et Michaele Apostolio *Füllebornius*, in Arato *Buhlius*, in Apollonio Rhodio *Beckius*, in Iliade *Heynius*, in Hesiodi scuto *Heinrichius*, in Argonauticis Orphicis et in Theophrasti characteribus ethicis *J. G. Schneiderus*, in Ciceronis epistolis *Martyni Laguna*, in

2) v. quaedam huc pertinentia in Henelii Silesiographiae T. 2. p. 601. Dedicaverant *Thomae Rehdigero* Glossaria Graeca cum aureo de dialecto attica libro *Henr. Stephanus*, conf. Maittairii histor. Stephan. p. 355., Ausonium suum *Pulmannus*, comm. de jure feudali *Cujacius*, alia alii.

Batrachomyomachia *Aug. Matthiae*, in Pindaro *Boeckhius*, in Cicerone de natura Deorum *Heindorfius*, in Statii sylvis *Handius*, quibus ea subjungimus, quae nuper ad crisin Suetonii, Aeliani in historia animalium, anonymi de tropis, quem Tryphonem esse auguramur, Dionysii Halicarnassensis, Eustathii in commentariis Homericis, rhetoricorum denique ad Herennium cum in prolusionibus academicis, tum in *Museo critico Vratislaviensi* a *C. Schneidero* et a me e codicibus *Rehdigeranis* sunt collata. [3])

Multiplex vero horum cimeliorum dos est et pretium. Primum enim libros aliquot continent quum characterum nitore, tum picturarum elegantia insignes et inter splendidissima hujus artis monumenta referenda. Eminent inter hos *Joannis Froissardi Chronica* et *Valerius Maximus* cum interpretatione Francogallica a *Simone de Hesdin* inchoata, a *Nicolao de Ponesse* absoluta, utrumque opus magno picturarum numero ornatum, et e bibliotheca *Antonii*, Burgundiae principis, post varios casus ad *Rehdigerum* translatum. [4])

Alia nec minor laus in eximia multitudine apographorum unius ejusdemque scriptoris posita est. Talem enim tantumque ad veterum nonnullos ap-

---

3) Breviores notitias dederunt de codd. Rehdig. Virgilii *Heynius*, T. 1. p. CCLVI., de codd. Juvenalis *Rupertius*, T. 1. p. CLXIII., de codd. Persii *Füllebornius*, interpr. vernac. p. V., de cod. Lycophronis quidam in Ephem. Jenens. a 1815. supplem. T. 2. p. 316. sq. 327. sq.

4) *Antoine, Bâtard de Bourgogne, Comte de la Roche*, Philippo Bono, Burgundiae duci, natus a 1421, in praelio ad Nancejum a 1477 a victoribus Helvetiis captus, a 1485 legitimus factus. De his codd. v. *Crantzium* in notitia codd. mstorum bibl. Elis. Vrat. msta, p. 5. 135. (Reposit. 1. ser. 1. nr. 1—4. et ser. 6. nr. 25. 26.) et praecipue *J. E. Scheibelii* memorab. bibl. Rehdig. vernac. scripta, part. 1. quo in laudabili instituto utinam sequaces habuisset vir litteratissimus inter eos, qui his thesauris proxime assident! Ceterum textus Froissardianus multo est integrior ac plenior in codice nostro, quam in vulgatis *Salvagii* et *Verardi* recensionibus, in quibus quaecunque Gallis displicere potuissent, supressa esse constat. De imaginibus vero et colorum et lineamentorum pulchritudine conspicuis, praeterea recte observavit *Crantzius*, ad accuratam cognitionem rituum variorum illius temporis, vestimentorum et apparatus bellici eas haud parum conferre.

paratum criticum hic in uno scrinio latentem videas, qualem per plurimas urbes haudquaquam illitteratas frustra quaesiveris. Quot quaeso inveniantur in patria nostra bibliothecae, quae Homerica carmina, Terentium, Julium Caesarem, Orosium ter descriptos possideant, Sallustium et Valerium Maximum quater, Senecae Tragoedias quinquies, Lucanum octies, Juvenalem decies, ita ut Lucani praecipue et Juvenalis novae recensiones e solis subsidiis *Rehdigeranis* exspectandae sint.

Nec, quae in libris manuscriptis praecipue spectari solet, summae vetustatis codicibus caremus, e quibus unum illum nominasse sufficit, qui antiquam quatuor Evangeliorum interpretationem Latinam complectitur, ab idoneo hic arbitro 5) nisi septimo, certe octavo post Christum saeculo assignatus.

De aliis ab aetate sua haud minus commendatis quicquam subjungere nolumus, quum huic soli, nisi aliae eaeque veriores virtutes criticae accedant, haud ita multum nos tribuere lubenter fateamur, quantumvis interdum periculosum sit, haec et similia confiteri. Frequens enim librorum manu exaratorum tractatio nobis persuasit, apographa satis recentia ex optimis saepe exemplaribus fluxisse, anilique eos superstitione laborare, qui, ubi de arte critica factitanda, non de diplomatica, agitur, nisi membraneus sit liber, nisi ultra saeculum ad minimum duodecimum ascendat, uncis naribus indulgeant, eaque turpiter fastidiant, quae ab alto stemmate suspendi non possint. Nec adeo mirum, novos hos codices, sub ipsa renascentium litterarum tempora factos, a probatissimis tantum archetypis descriptos esse. Quae nostra sententia, postquam *Rehdigeranorum* librorum inspiciendorum copia nobis facta est, plurimum inde confirmationis est adepta. Simul vero id sumus

---

5) a *Davide Schulzio*, qui accurate ut solet et erudite in peculiari libello, a 1814 apud nos emisso, de codicis hujus forma externa, ratione interna et aetate, adjectis scripturae speciminibus, disputavit. Quaedam ante *Schulzium* ex eodem libro delibaverat *J. E. Scheibel* in progr. a. 1763.

edocti, optime intellexisse *Rehdigerum*, qualem thesaurum transmitteret studiis posterorum, nec eum, quod divitibus interdum Musarum cultoribus accidisse fertur, tam numero aut externo quodam cultu exemplarium captum, quam interno eorum pretio utilitateque, quam promitterent litteris, delectatum fuisse.

Ex eorum igitur numero, de quibus postremo loco diximus, qui nec forma nec splendore nec aetate insignes praestantissimis tamen subsidiis criticis accenseri mereantur, is est codex, de quo nunc pluribus exponere lectionisque specimina proferre placuit.

Continet *Epitomen Graecam*, quae praeter egregium fragmentum a *Samuele Tennulio* in bibliotheca Segueriana repertum [6]) ex ingenti illo et pererudito *Stephani Byzantini* ἐθνικῶν opere sola aetatem tulit, sive *Hermolaus*, Justinianei aevi grammaticus, sive *Constantinus Porphyrogeneta* Imp. excerpserit, [7]) sive alius quis, servato certe litterarum ordine, quem auctor ipse instituerat.

Codex est chartaceus, (Reposit. 1. ser. 3. nr. 18.) foliorum CLXXXV, magnitudine duplicatorum, tricenis plerumque singularum paginarum lineis, ab una manu haud quidem eleganter, sed distincte et perspicue scriptus,

---

6) Duodecim haec vocabula, litterae quartae extrema, Δύμη, Δύνδασον, Δυρβαῖοι, Δυῤῥάχιον, Δυσπόντιον, Δύστος, Δωδώνη, Δωνέττινοι, Δῶρα, Δώριον, Δῶρος, Δώτιον, sine ulla contractione, qualia ab ipso *Stephano* profecta sunt, quantivis hoc pretii complectitur ἀποσπασμάτιον: quae si cum epitome comparamus, facillime est aestimatu, quantam in genuino ἐθνικῶν opere jacturam fecerimus.

7) Pro *Hermolao* testis excitatur Suidas, qui, v. Ἑρμόλαος, hunc grammaticum Stephani opus in compendium redegisse et προσφώνημα ad Justinianum praefixisse narrat. Sed quum prologo isto libri nostri ad unum omnes careant, nec hinc, nec e simili Eudociae loco, quae Suidam exscripsit, de nostrae epitomes auctore quicquam colligere licet: quid enim mirum, plures eandem telam detexuisse? Alia ratione ut de *Constantino* conjecturam faceret adductus est Luc. Holsten. in epistolis nuper a Boissonado editis, ep. IX. p. 45.

calamo tamen inde a fol. 73. v. *Θέραμναι*, aliquanto festinantiore: rarus compendiorum tachygraphicorum usus: singulae voces explicatae novum quidem versum non incipientes, sed littera initiali majuscula eaque minio picta satis distinctae: urbium gentiumque nomina a manu longe recentiore margini Latine adscripta: ab eadem manu foliorum numeri additi, textui in superiore primae paginae parte a manu prima rubro colore appicta haec:

Ἐκ τῶν ἐθνικῶν στεφάνου κατ' ἐπιτομήν.

In fine libri haec:

τέλος τῶν τοπικῶν στεφάνου.

δόξα τῷ θεῷ ἀμήν.

Eodem praeterea colore rubro duplex totius operis divisio est instituta: altera vulgaris est *secundum litterarum ordinem*, *ἀρχὴ τοῦ β' στοιχείου* et deinceps: altera vero *secundum libros*, cujus in editionibus nec vola nec vestigium, perquam est memorabilis, quum ad primitivum *ἐθνικῶν* statum respiciat, certoque argumento et bonitatem et antiquitatem fontis confirmet, ex quo apographum nostrum manaverit.

Quum enim e testimoniis nonnullis veterum, de quibus v. Fabric. bibl. Graec. T. 4. p. 623. Harl. tantum efficeretur, *ἐθνικὰ* ab ipso Stephano per libros litterarum numerum haud parum superantes dispertita fuisse, in quam sententiam novas suppetias ferebant codices Palatini duo, a *Luca Holstenio* excussi, et liber Perusinus apud *Jacobum Gronovium*, [8]) tamen nec omnino de librorum numero, nec de singulorum initio ac fine quicquam pro certo exploratoque haberi poterat. Huic igitur quaestioni laetam et vix exspectatam lucem affudit codex Rehdigeranus, qui, etsi non omnium, triginta tamen librorum exordia a prima manu suis quaeque locis minio distincte appicta repraesentat.

Hoc igitur teste incipiebat liber II. a voc. *Ἀερία*, lib. III. a v. *Αἱμωνία*, lib. IV. a v. *Ἀλεξάνδρεια*, lib. V. a v. *Ἀναγυροῦς*, lib. VI. a v. *Ἀρβάκη*, lib.

---

8) In calce edit. Thomae a Pinedo, a. 1725. p. 790.

VII. a v. *Ἄσαι*, lib. VIII. a v. *Βάβαι*, (sic liber Rehdig., impressi perperam *Ῥαβαί*, v. Ptolem. geogr. 4, 1. et Stephanum ipsum v. *Ῥάβα*, p. 571.) lib. IX. a voc. *Βίβαστος*, lib. X. a voc. *Βρίγες*, lib. XI. a v. *Γέα*, lib. XII. a voc. *Δάαι*, (sic codex, Salmasii conjecturam confirmans, edd *Δαία*.) lib. XIII. a v. *Δινδρύμη*, lib. XIV. a v. *Ἔαρες*, lib. XV. a voc. *Ἔμβατον*, lib. XVI. a v. *Εἰδητές*, p. 275. lib. XVII. a v. *Ζάβιδα*, lib. XVIII. a v. *Ἠδοί*, (edd. *Ἠδοί*.) lib. XIX. a v. *Θαλάμαι*, lib. XX. a v. *Ἴαβις*, lib. XXI. a v. *Ἰκός*, lib. XXII. a v. *Καβαλίς*, tum post magnam in littera K lacunam, quae ut reliquos libros ita nostrum quoque occupat, lib. XXX. a v. *Μέγαρσος*, lib. XXXI. a v. *Μεγάλη*, lib. XXXII. a v. *Μεσσήνη*, lib. XXXIII. a v. *Νάαρδα*, lib. XXXIV. a v. *Νίβις*, lib. XXXV. a voc. *Ξάθοι*, lib. XXXVI. a v. *Ὄα*, et post longum rursus intervallum lib. LI. a voc. *Συρακοῦσαι*, lib. LII. a voc. *Τιτωνεύς*, ubi librorum indicia deficiunt. Conspirat codex Perusinus in libb. II, IV — XX, XXII, XXX, XXXIII — XXXV, Palatini tantum in lib. XXXII, XXXIV — XXXVI, quorum alter praeterea post voc. *Τιτωνεύς*, *βιβλίον β'* exhibet, quod quin depravatione ex *νβ'* ortum sit, jam non poterit dubitari. [9]) Quod si vero postremam hanc operis partem inde a libro LII. usque ad finem cum ambitu librorum numeris suis signatorum comparamus, veri inde fit simillimum, octo abhinc librorum notationes intercidisse, ita ut *Stephanus* sexaginta librorum decursum explevisse videatur.

Facile igitur concedimus, codicem nostrum haud ita multum ante excidium imperii Byzantini, ad summum circa initia saeculi XIV. exaratum esse, quae est sententia *Crantzii* [9b.]): nihil hinc fidei ejus criticae derogatur, qua reliquos tres, quos modo enumeravimus, — plures enim nondum contulerunt viri docti, — praecellit. Et ne quid omittamus, fortuitum ceteris laudibus hoc accedit pretium, quod praeter nostrum vix ullum Stephani apographum in Germania reperietur: Harlesius certe in Fabric. bibl. Graeca, T. 4.

---

9) In Rehd. quoque librorum LI. et LII. notatio ita est comparata, ut lib. I. et II. indicare possit. Tunc vero a voc. *Συρακοῦσαι* novus librorum decursus statuendus erit, cujus vix rationem exputes.

9b.) Catal. cod. bibl. Rehd. ms. p. 29.

p. 626. sq. nullum novit: et codices Palatinos, quos cum bibliotheca Heidelbergensi Romam ablatos in aedibus Vaticanis tractavit *Holstenius*, cum multis aliis ad Penates suos non rediisse, arguit altum de iis silentium in Wilkenii hist. biblioth. Heidelb.

Sed ut virtutes codicis nostri interius cognoscantur, primum e mutila littera K. inedita quaedam lacunarum supplementa proferemus: excipiet haec lectionis varietas e libro X. ad exemplar Pinedonianum plene et diligenter enotata, cui discrepantias libb. Palat. et Perus. inseruimus, ut omnis apparatus criticus uni quasi oculorum jactui pateret, codicumque inter se comparatio quam expeditissima redderetur.

Καβειρία, πόλις τῆς κάτω Ἀσίας, ἧς τὴν γῆν Καβείριοι ᾤκουν· εἰσὶ καὶ Καβείριοι ἔθνος Βοιωτίας ὡς Παυσανίας θ΄· Καὶ Κάβειρος, Καβειρία, ἀφ᾽ οὗ τὸ Καβειραῖος καὶ Καβειραία καὶ Καβειρίτης· καὶ Καβείριον· τούτου τὸ ἐθνικὸν Καβείριος, ὡς τὸ Βυζάντιον, Βυζάντιος· καὶ Καβειρία τὸ θηλυκὸν, καὶ Καβειριάς· [καὶ Νύμφαι Καβειρίδες ἀπὸ Καβειροῦς τῆς Πρωτέως καὶ Ἀγχινόης, ἀφ᾽ ἧς καὶ Ἡφαίστου Κάδμιλος· ἐστὶ δὲ ἡ μὲν Καβειρὶς παρὰ τὸ Κάβειρος, ἡ δὲ Καβειριὰς] παρὰ τὸ Καβείριος· τὸ κτητικὸν Καβειρικὸς καὶ Καβειρική· καὶ Καβειριάζεσθαι ῥῆμα. (p. 243. sq.)

Quae cancellis circumsepsimus, desiderantur in edd., propter homoeoteteuton in repetito nomine *Καβειριὰς* omissa: praebet eadem Perusinus, differunt Palat. in prosodia nominis *Καβείρους*, et in sequentibus, quae ita sunt immutata: *ἀφ᾽ ἧς καὶ Ἡφαίστου Κάδμιλός ἐστι. Καὶ ἡ μὲν Καβειρὶς παρὰ τὸ Καβειρός*, utrumque deterius. De re v. schol. ad Apoll. Rhod. 1, 917. sed Cabiridum nympharum nomen alibi non deprehendimus. [10])

---

10) Obiter monemus, vicinum vocabulum *Καινίτη*, p. 344. in uno Rehd. emendate scriptum exstare *Καινίνη*, quod ex conjectura restituerant editores. In memoriam nobis revocat laciniam quandam, fortasse Aeliani, quam in prooemio ad ind. lect. per aest. a. 1819. apud nos instit. ex alio cod. item Rehdigerano primum edidimus: *Ἐν Καινίνοις πίττης ὑγρᾶς κρατῆρες ἀναδίδονται*, quibus quid facerem me nescire

Κάλυμνα, νῆσος, ἣν ὁ Σκήψιος πληθυντικῶς φησι Καλύμνας. (*Καλύμνας φησὶ* edd.) [*τὸ ἐθνικὸν Καλύμνιος, ὡς Στράβων ι· τὸ Καλύμνιον μέλι ἐκεῖ εἶναί φησι.*] *Λέγεται καὶ Καλυμνία, τὸ ἐθνικὸν Καλυμνιάτης.* (p. 348.)

Idem e Strabone, 10. p. 489. D. additamentum habent Perus. et Palat.

Κανταβρία, χώρα, Στράβων γ· οἱ οἰκήτορες Κάνταβροι, [*ὡς τῆς Καλαβρίας Καλαβροί.*] (p. 352.)

Postrema verba, in quibus Stephanum facillime agnoscas, unus repraesentat Rehd.

Κάτρη, πόλις οὐκ Ἰωνικὸν ἔχουσα τρόπον, ὡς Ἡρωδιανὸς περὶ τῆς Ὀλυκρῆς γράφων. (p. 369.)

Haec editiones: quae corrupta esse nemo non videt: Holstenius sensui opitulaturus expungebat negationem, quod satis audacter factum locum clariorem non reddebat: omnes difficultates tollit cod. Rehd. uno vocabulo adjecto: *Κάτρη, πόλις Κρήτης, οὐκ Ἰωνικὸν ἔχουσα τρόπον κτλ.*

Κάττουζα, [*πόλις Θρᾴκης, ἐν ᾗ κατῴκουν οἱ Πυγμαῖοι· οἱ οἰκήτορες Καττουζοι·*] *ὅθεν δὲ τὰς γεράνους ὁρμᾶν τὸ χωρίον Ῥωκώλην* (*Ῥακώλην* edd.) *προσαγορεύεσθαι· ὑπὸ δὲ Καρῶν Τουσσύλοι ἐκαλοῦντο.* (p. 369.)

Priorem novae accessionis partem Palatini quoque exhibent, omittunt verba *οἱ οἰκήτορες Κάττουζοι*: dant praeterea *Κάττουσα* et *ὅθεν καὶ τὰς γ.* neutrum in melius. Perusinus cum impressis conspirare videtur.

Καύκασος, τὸ ὄρος, [*ὃ καὶ Παραπονησὸν καλοῦσι, τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν*] *ὀρῶν μέγιστον.* (p. 370.)

Etiam in his, quibus ceteri codd. carent, Strabonem lib. 11. p. 511. B. sequutus est noster, unde *Παροπάμισον* pro *Παραπονησὸν* legendum esse patet.

---

tunc sum confessus: nunc quin emendandum sit *ἐν Καινίνοις* haud dubito. Sequentia quoque ejusdem anecdoti verba, *ἐν Περνίκῳ*, facili negotio corrigi possunt, scribas modo *ἐν Ἑρνικῷ*.

Alii ejusdem litterae sunt loci, quos laceros lacunososque esse primus aspectus docet, asteriscisque insuper defectus sedem pleraeque indicarunt editiones. Horum plurimi e nostro codice, Palatinis interdum addicentibus, certissimam medelam accipiunt. Sunt vero hi:

Καυλωνία, — *ἀπὸ τῆς αὐλῶνος ὕστερον μετωνομάσθη Καυλωνία, ὡς ἀπὸ Μετάβου ἥρωος τὸ Μεταπόντιον, καὶ Ἐπίδαυρος ἐπίταυρος, καὶ Κλαζομεναὶ* . . . (p 371.) Desideratur hic in edd. vocabulum, unde *Κλαζομενῶν* nomen repetatur, nec fugit hoc Pinedonem, qui, ut locus sine impedimento legi possit, Clazomenas delendas esse censet. Rehdigeranus vero, adstipulantibus Palat. et Perus. veram servavit lectionem, *καὶ Κλαζομεναὶ κλαζομεναί.*

Κράμβουσα, — *τὸ ἐθνικὸν Κραμβούσης ἢ* . . . (p. 383.) Rehd. emendatius et plenius: *τὸ ἐθνικὸν Κραμβούσιος ἢ Κραμβουσαῖος*, nec aliter Palat.

Κρουσίς, — *τῷ τοπικῷ ἔθει Κρουσιδεύς, ὡς Χαλκιδεύς. Ἔστι δὲ Κρου* . . . *ἔστι θηλυκὸν ὁμώνυμον Κρουσὶς γῆ.* (p. 390.) Unam litteram addit Perus. *ἔστι δὲ Κρους* . . . , Palat. nihil adjumenti praebent, Hostenius conjiciebat: *ἔστι δὲ καὶ Κρουσαῖος*, alii aliter. Sed omnia conamina irrita reddit Rehd. *τῷ τοπικῷ ἔθει Κρουσιδεύς, ἔστι δὲ Κρουσεύς· καὶ ἐστὶ θηλ. ὁμών. Κρουσὶς γῆ.* Haec vult: ex analogia topicorum (*κατὰ τέχνην*) gentile *debebat esse* Crusideus, quale a Chalcide Chalcideus; *est* vero Cruseus, quibus simillima sub v. *Βύζαντες, Γάγγρα, Γαργαρεῖς*, et alibi observata sunt. Cave igitur infarcias voculam *καί*, qua tota sententia perturbatur: docent enim verba codicis nostri, formam regulae convenientiorem Crusideus in usu non fuisse.[11])

Κύδραι, *πόλις τῆς Δω* . . . *Στράβων β'.* (p. 393.) Rehd. *Κύδρα, πόλις τῶν Δω. ωπων, Στράβων ζ'.* Eundem libri numerum Perus. cum ed. princ. agnoscit, restitueratque Holstenius, una cum recentioribus Strabonis edito-

---

11) In vocabulo, quod huic praecedit, *Κρότων*, pro vulgari *ἐπὶ τοῦ φθαρτοῦ τῶν Κανῶν*, praebet Rehd. id quod suspicatus erat Salmasius, *τῶν κυνῶν.*

ribus haec referens ad lib. 7. p. 327. C. ubi Κύδριαι τῶν Βυρσῶν enumerantur, nunc vero ex Gemisto Plethone τῶν Βρυγῶν sive rectius cum Corayo T. 4. p. 126. Βρύγων scriptum invenitur. At quod uno consensu post Casaubonum Straboni e Stephano Κύδραι obtruserint, apud Stephanum contra e Strabone πόλις τῶν Βρυγῶν rescripserint, magnopere improbamus. Quis enim nobis sponsor exsistit, Cydram sive Cydras et Cydrias unam eandemque esse urbem? et quonam artificio e vestigiis scripturae apud Stephanum Brygum nomen elicias? Nobis verba Strabonis, ex quibus sua derivaverat Stephanus, intercidisse videntur: quod si qui temerarium desperatumque commentum esse putent, meminerint ii, Stephanum haud dubie integrius quam nos et plenius Strabonis exemplar possedisse. Nam ea quoque, quae sub v. Κρουσίς ex eodem Strabonis libro septimo attulit Stephanus, in nostro Strabone non leguntur, in quo ne nomen quidem Crusidis servatum est. Utrumque igitur locum secum abstulisse videntur ea, quae in extremo libro septimo, p. 339. C. perierunt: in quibus quum necessario sermo fuerit de regionibus quibusdam Thessaliae, Macedoniae, Thraciae, a vero fortasse haud multum aberrabimus, si defectum apud Stephanum, unde huc devenimus, ita explere conamur: Κύδρα, πόλις τῶν Δολόπων, Στράβων ζ.

His ex una littera delibatis subjungimus farraginem variarum ad librum decimum lectionum, quotquot hactenus e codd. mss. enotatae sunt. Comprehendit liber X. vocabula inde a Βρίγες usque ad Γαῦλος, p. 184—200.

p. 184. vocabulo Βρίγες haec minio superscripta sunt:

ἀρχὴ τοῦ ιʹ Rehd.

B. 10. ἀπὸ Φρύγου] ἀπὸ Βρίγου Rehd. Pal. Per. bene.

C. 13. Ἡρωδιανὸς] Ἡρωδιανὸς δὲ Rehd. Pal. bene.

κλίσεως] κλήσεως Reh. frequenti errore.

15. ὀνόματα] deest in Rehd. bene.

- μόνον] μόνος Rehd. — Lacuna post Βρεττανικὸν et . . . codd omnibus est communis.

p. 185. A. v. 1. *Βρικιννία*] *Βρικιννίαι* Pal.

B. 5. 6. *Βρούσσου 'Ημαθίου*] *Βρίσσου 'Ιμαθίου* Rehd.

7. *διὰ τοῦ. ο*] *διὰ τοῦ υ* Rehd. Pal. Per.

8. *Βαίτιος*] *Βέτιος* Rehd.

C. 11. *Πολτυμβρία*] *Πολτιμβρία* Rehd.

D. 17. *Βρυάνιος*] *Βριάνιος* Rehd.

ὡς Βυζάντιος] *ὡς Βυζάνιος* Rehd. Pal. jam a Salmasio probatum.

18. 19. *Βρυγίας — Βρύγιος*] *Βριγίας — Βρίγιος* Rehd.

E. 21. *τὸ ἐθνικὸν καὶ Βρυγιεύς.*] *τὸ ἐθνικὸν Βρύγιος καὶ Βρυγιεύς.* Rehd. Pal. Per. quod necessarium supplementum.

25. *Ἔφορος δὲ ἐν πέμπτῃ Κεῖον αὐτὴν φ.*] *Ἔφορος δ' ἐν τῷ ε Κεῖον αὐτόν φ.* Rehd. dummodo legas *αὐτό*, nihil deterius: *ἐν τῇ πέμπτῃ* Per.

F. 27. *ἐν ᾗ*] *ἐφ' ᾗ* Rehd. bene.

29. *τοῦ Βρύξ*] *τοῦ Βρίξ* Rehd.

p. 186. B. v. 7. *Βύβη*] *Βύβα* Pal.

8. *Βυβαῖος.*] *Βιβαῖος* Rehd.

8. *Εἰσὶ δ' ἔθνος Θρακικόν.*] *εἰσὶ δὲ ἔθνος Θράκης* Rehd. nec deterius.

9. *ἐθνικὸν Βύβαι*] *ἐθνικὸν αἱ Βύβαι* Rehd.

10. *Βύβασσος*] *Βυβασσός* Rehd.

C. 11. *περισώσαντος*] *παρασώσαντος* Rehd. quod lexicis certe incognitum.

D. 17. *Βύβλος δὲ*] *Βίβλος δὲ* Rehd.

18. *ἀρχαίας βίβλου*] *ἀρχαίης βύβλου* Rehd.

19. *Ἶσις*] *Ἶσιν* Rehd.

20. *ἣν βυβλίον*] *ἣν βιβλίον* Rehd.

E. 22. *ἀνέτραφε*] *ἀνέτρεφε* Rehd.

Βύβλιος] *Βίβλιος* Rehd.

p. 187. A. 1. 2. *Σκυθικὸν ἔθνος*] *ἔθνος Σκυθικὸν* Rehd.

3. *Βύβλιος*] *Βίβλιος* Rehd.

B. 6. *ἀφ' ἧς ἡ πόλις*] *ἀφ' οὗ ἡ πόλις* Rehd. Per. recte.

9. *Σύρτεις*] *Τύρσεις* Rehd.

C. 10. 11. *Σύρτεις, ἐν δυοκαίδεκα σταδίοις μὲν οὖσαν τὴν περίμετρον, δύο δὲ τῷ σχήματι περιφερής.*] *Τύρσεις ἐν ιβ' σταδίων μὲν οὖσα τὴν περίμετρον β'. τῷ δὲ σχήματι περιφερής.* Rehd. quae egregia est et unice vera emendatio vulgatae corruptissimae frustraque a Salmasio tentatae, dummodo numerorum rationem recte interpretere: nam *ἐν ιβ'* est *ἐν δυοκαιδεκάτῳ* (*βιβλίῳ Πολυβίου*) quod commate separandum a sequentibus, *β* vero — sic enim lineola subtus collocata scribendum, — pro *δισχιλίων* (*σταδίων*) positum: nunc omnia expedita: *Πολύβιος δὲ Βυσαλάδα χώραν εἶναί φησι περὶ τὰς Σύρτεις ἐν δυοκαιδεκάτῳ· σταδίων μὲν οὖσα τὴν περίμετρον δισχιλίων, τῷ δὲ σχήματι περιφερής.* Lucramur hinc fragmentum ex deperdito Polybii libro duodecimo, quod antehac nec legi nec intelligi poterat, nunc vero codicis nostri beneficio ne tantillum quidem difficultatis retinet.

13. *ἱμάτια δ' ἐκ.*] *ἱμάτια δὲ ἐκ.* Rehd.

14. *ἐνδοτέρῳ. — Βυζακηνῶν*] *ἐνδοτέρω. — Μυζακηνῶν* Rehd. prius recte.

E. 24. *ἰχθῦς*] *ἰχθύς* Rehd. recte.

βόσκουσι] *βόσκονται* Rehd. Per.

p. 188. A. 1. *στέλλουν*] *στέλλεν* Rehd. Pal. unde *στέλλειν* efficiendum esse suspicamur.

3. *Κροέσσης*] *Κεροέσσης* Rehd. Pal. recte.

4. *'Ιοῦς*] *'Ηοῦς* Rehd. sed ab eadem manu *'Ι* superscr.

5. *τῆς Βύζης*] *Βύζης*, articulo omisso, Rehd. recte, longeque aptius conjectura Meursiana *τις Βύζης*.

B. 6. ἐκεῖ] ἐκεῖσε Rehd.

E. 23. Ἔφορος κξ] Ἔφορος κζ, Rehd. Per. recte.

p. 189. A. 3. Βυζός] Βυσσός Rehd. litterarum ordine sensuque loci jubente.

4. τὸ μέν τοι Βύσσος βαρύνεται] τὸ μέντοι θηλυκὸν Βύσσος βαρύνεται Rehd. Pal. quod necessarium est additamentum: distinguit enim auctor prosodiam Byssi, gentis, et Byssi, plantae Indicae, ἀφ' οὗ καὶ βύσσινον.

B. 7. οἱ δ' ὀρθῶς] οἱ δὲ ὀρθῶς Rehd.

C. 13. Βολίγγησι] Βωλίγγησι Rehd. recte: altera tamen macula residet adhuc, particula δή, qua deleta sic legendus erit Bassaricorum versus:

Καὶ τότε Βωλίγγησι μετ' ἀνδράσι Τέκταφος ὦρτο.

D. 16. Βωμιεῖς] Βωμεῖς Per.

Βωμιῆς καὶ Καλλιῆς] Βωμίης καὶ Καλλίης Rehd.

20. οἰκοδομητός] ᾠκοδομητός Rehd.

E. 22. αἰχμαλωτίσι] αἰχμαλώτησι Per.

F. 29. ἐν τῇ Τεγέᾳ] ἐν Τεγέᾳ Rehd. bene.

Post haec:

τέλος τοῦ β στοιχείου.

ἀρχὴ τοῦ γ στοιχείου.

p. 190. A. 5. Γαβηνός] Γαβαηνός Rehd. Pal. Per. et sic Flav. Joseph. archaeol. Jud. 5, 2. cujus auctoritate usus est noster: Salmasius quoque ita legendum esse viderat.

C. 12. Ἑκαταῖος θηλυκῶς] θηλυκῶς Ἑκαταῖος Rehd. haud deterius.

D. 17. καὶ τὸ ἔθν] τὸ ἔθν. Per.

p. 191. A. 1. Ἀδρηνός] Ἀδραηνός Rehd. Pal. Per. lege Ἀδαρηνός, v. Steph. v. Ἀδάρου πόλις extr. p. 22. ubi conjectura Pinedonis τρίτης Παλαιστίνης codice nostro firmatur.

B. 6. Σαῦλος δὲ εἰς Γαβαούπολιν ἔχων ἦκε.] quae sensu esse quis non videat? Restituuntur una littera addita a Rehd. Σαῦλος δὲ εἰς Γαβαούπολιν, ἔχων χ΄, (i. e. ἑξακοσίους) ἦλθε, quibus fidem addit Joseph. archaeol. Jud. 6, 7.

10. Γαβῖται] Γαβῖται Rehd. recte.

D. 20. ἐνδεᾷ] ἐνδεᾶ Rehd. recte.

p. 192. A. 2. πρός τινα βάτον πορευομένην] rectius jam Per. πρός τινα πρόςβατον πορευομένην, ubi tamen substantivum desideratur: integritatem Rehd. demum loco restituet, πρός τινα πρόςβατον πέτραν πορευομένην.

4. αἶγα] αἶγαν Rehd. quod ut in recentiore auctore minime spernendum, v. de nominativo αἶγα, quo lexica nostra carent, Valcken. anim. ad Ammon. 3, 18. p. 230. et Corayum ad fab. Aesop. p. 419.

B. 8. οὕτω] οὕτως Rehd.

C. 13. καὶ Ἐδεσσηνός] male omisit Rehd.

τῷ τῆς χώρας] τῶν τῆς χώρας Pal. male.

D. 20. τετάρτῃ] ἐν δ΄ Rehd. bene.

E. 22. πόλις καὶ νῆσος] νῆσος καὶ πόλις Rehd.

p. 193. A. 1. περιμήκης οὖσα ταινία τῆς γῆς δειρά] περιμήκης, ὡς οὖσα ταινία τῆς γῆς δειρά Per. melius, sed obstante adhuc nominativo importune geminato: optime igitur Rehd. στενὴ καὶ περιμήκης, ὡς οὖσα γῆς δειρά, quae nominis *Gadeira* etymologiam continent, *terrae* quasi *collum*, conf. Eustath. ad Dion. Perieg. 11. 65 ταινία vero, in nostro cod. a juniore glossatoris manu inter lineas appositum, inde in codd. recentiores irrepsit, et horum auctoritate editiones occupat. Tunc tantum ταινία defendi potest, si statim post περιμήκης ante ὡς inseritur.

2. ἡ Γάδειρα] ἡ Γάδειρος Rehd. Per. rectius.

5. Γαδειρέως] Γαδαρέως Rehd.

B. 6. λίγεται] καὶ γεται Rehd.

7. 8. ἀπὸ τοῦ Γάδειρα θηλυκοῦ· καὶ Γαδειρανοί.] ἀπὸ τοῦ ἡ Γάδειρα εὐθείας· καὶ Γαδειρηνή. Rehd.

9. ἐν Μαρικᾷ] Μαρικᾷ Rehd. bene.

C. 12. Γάδαρα] Γάδρα Rehd. Pal. ordine litterarum flagitante.

14. Γαδαρηνός] Γαδρηνός Rehd. Pal. recte.

D. 16. πρὸ τῆς Αἰγύπτου] πρὸς τῆς Αἰγύπτου, Rehd. bene.

p. 194. A. 2. ἐκ τῆς Ἰοῦς] ἀπὸ τῆς Ἰοῦς Rehd. rectius.

4. ἐκλήθη δὲ καὶ] ἐκλήθη καὶ Rehd. bene.

6. καὶ τὸ τοῦ Κρητ.] καὶ τοῦ Κρητ. Per.

7. Μαρνάν] Μαρνᾶν Rehd.

8. Κρηταγενῆ] κρηταγῆ Rehd.

9. οὕτω] οὕτως Rehd.

11. Γαζῖται] Γαζῖται Rehd. bene.

12. Γαζῖται] Γαζῖται Rehd. bene.

12. 13. Καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ Αἰγινῆται, καὶ Γαζαῖοι. Οἱ δὲ κέραμοι, Γαζῖται καὶ Αἰγιναῖοι εἰσι. Καὶ διὰ τοῦ η] longe emendatiora haec et ultra dimidium aucta habentur in Rehd. et Per. Καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ Αἰγινῆται, καὶ Αἰγιναῖοι κατὰ τὴν διαφοράν· ἐναντίος δὲ τὸ τῶν τύπων· οἱ μὲν γὰρ πολῖται Αἰγινῆται καὶ Γαζαῖοι· οἱ δὲ κέραμοι Γαζῖται καὶ Αἰγιναῖοι. Εἰσὶ καὶ διὰ τοῦ η κτλ. quae sunt egregia, modo emendes cum Jac. Gronovio ἐναντίον pro ἐναντίος.

16. Γαζάται] Γαζᾶται Rehd. bene.

19. Παρθικῶν] παρθενικῶν Per.

25. πολεμίσασα] πολεμήσασα Rehd.

28. sq. Elegantes hos e Dionysii Bassaricis versus misere truncatos, sensu aeque ac rhythmo laborantes praebent edd.

Γήρειάν τε, Ῥοδόπην τε, καὶ οἱ . . . . τείχεα Γαζου,
Τοῖόν μιν κλαυτοῖο λινοῦ περὶ τεῖχος ἔεργει,
Ἀστύφελον δήοισι, καὶ εἰ παγχάλκεον ἦεν,
Ὡς μὲν μάλα δή τι διαμπερὲς ὀργυιῇσι
Μετρητὸν πισύρεσσι. Ἀτὰρ μῆκός τε καὶ ἰθὺν,
Ὅσσον ἀνὴρ δοιοῖσιν ἐν ἠελίοισιν ἀνύσει,
Ἠῶθεν κνέφας ἄκρον ἐπειγόμενος ποσὶν οἷσι.

Nihil his auxilii afferunt Palatini, nec multum Perusinus, qui v. 1. prius *τε* recte omittit, v. 2. propius ad verum accedens *κλαυστοῖο* praebet, v. 6. *ἀνύσσει*, quod haud ferendum, v. 7. *οἷσιν*, quod sensus poscit: locos gravioribus mendis occupatos nec nisi codicum ope sanandos plane intactos relinquit. Jam vide, quam egregie omnia in Rehdigerano nostro concinant:

Γήρειαν, Ῥοδόπην τε καὶ οἳ λινοτείχεα Γάζον.
Τοῖόν μιν κλωστοῖο λινοῦ περὶ τεῖχος ἔερμει,
Ἀστύφελον δήοισι, καὶ εἰ παγχάλκεοι εἶεν.
Εὖρος μὲν μάλα δή τι διαμπερὲς ὀργυιῇσι
Μετρητὸν πισύρεσσιν· ἀτὰρ μῆκός τε καὶ ἰθὺν
Ὅσσον ἀνὴρ δοιοῖσιν ἐν ἠελίοισιν ἀνύσει,
Ἠῶθεν κνέφας ἄκρον ἐπειγόμενος ποσὶν οἷσι.

In his nihil reliquum factum est manibus emendatricibus, nisi v. 6. *ἀνύσει*, quod ut versus constet in *ἀνύσσει* mutandum. Hoc tamen non reticendum, Falkenburgium ad Nonn. Dion 26, 56. p. 888 (ex quo loco tria adjectiva ejusdem etymi, *λινοεργής*, *λινόπλεκτος*, *λινόχλαινος* lexicis addantur aut dubiis eximantur) *λινοτείχεα*, et Salmasium, in reliquis a vero longe aberrantem, *κλωστοῖο* conjectura assequutum esse. Nec in reliquis frag-

mentis [12]) docti hujus et in pangendis versibus suavissimi poetae, cujus ex uno fere Stephano notitiam habemus, codicem inspexisse poenituit: ita v. *Ἔμισα*, p. 262. firmat emendationem Holstenii, *ἐξ ἀνατολίης*, siquidem auctor versus noster est Dionysius: v. *Ἐρύσθεια*, p. 274. cum Palat. in vera nominis *Ὑλάταο* scriptura consentit: v. *Κάσπειρος*, p. 365. habet, quod versus poscit, *ποσὶ κλειτοί*, accedentibus Pal. et Per. Ubi vero maxime boni libri auxilium exoptaveris, in pessime habitis Dionysii versibus, v. *Δαρσανία*, p. 223.

οἳ Δαρσανίην ναῖον πόλιν εὐρυάγυιαν,
Ἔνθα τε πέπλα γυναῖκες Ἀθηναίης ἰότητι
Αὐτῆμαρ κροκόωσιν ἀφ' ἱστοπόδων τανύουσαι,
Αὐτῆμαρ δ' ἐτάμοντο . . . . . ἐρύσαντο,

in his codicum ope plane nos destitutos videmus: nihil enim conferunt, nisi quod initio v. 1. Per. *ἤ οἱ*, Rehd. *οἵη*, et v. 3. idem *ἱστοπέδων* praebeat, omnia male. Quum igitur in his audacioribus nobis esse liceret, salvo postliminii jure locum ita refinximus et supplevimus:

ἠδ' οἳ Δαρσανίην ναῖον πόλιν εὐρυάγυιαν,
ἔνθα τε πέπλα γυναῖκες Ἀθηναίης ἰότητι
αὐτῆμαρ κροκόωσιν ἐφ' ἱστοπόδων τανύουσαι,
αὐτῆμαρ δ' ἐτάμοντο, καθ' ἱστοπόδων τ' ἐρύσαντο. [13])

---

12) v. *Δαρσανία, Δρεσία, Ἔμισα, Ἐρύσθεια, Καρπασία, Κάσπειρος, Ὤδονες,* etc. Samium Bassaricorum auctorem facit Eustath. in proleg. ad Dion. Perieg. p. 6. a. Steph. asperitatem carminis vituperans. Hinc fortasse contigit Nonno, Dionysii imitatori, dum duritiem sedulo vitaret, dulcedini studeret, Bassaricorum opus cito ex hominum memoria deturbare, eorumque in locum Dionysiaca sua sufficere.

13) Lepido errore *κροκόωσιν* a *Pinedone* redditum: *croco tingunt*: similia sunt *παροράματα Laurentii Vallae* in Herodoto 7, 18. *πεσόντα πρήγματα ὑπὸ ἡσσόνων*, *sub Hessonibus*, aut 7, 25. *πρητήριον*, *praetorium* vertentis, et *Dalecampii*, qui Athen. p. 475. B. ex Mimnermo ἐν Ναννοῖ Mimnermum *in pumilionibus* procudit.

p. 195. B. 7. *Γαιταῦλος*] *Γετοῦλος.* Rehd.

8. *φησιν*] *φησι* Rehd.

9. *Γαιτυλία*] *Γαιτουλία* Rehd. recte.

μεγάλοι] *μέγιστοι* Rehd. Per. bene.

D. 17. *Σάναι Γαλάδρης*] *Σίναι Γαλάδρος,* Rehd. Pal. Per. versus est Lycophr. 1444.

20. *ὅτι Γαλάδρας*] *ὅτι ὁ Γαλάδρας* Rehd. Per. bene.

p. 196. A. 3. *ἐν τρίτῳ*] *ἐν τῷ γ'* Rehd. Per.

Γαλαδραικόν] *Γαλαδρικόν* Rehd.

B. 6. *Γαλαρίνη*] *Γαλαρήνη* Rehd.

10. *καταλαβόντες*] *καταβόντες* Rehd.

C. 15. *Γαλίου*] *Γάλλου* Rehd.

D. 17. *Τελμισσοῦ*] *Τελμησσοῦ* Rehd.

p. 197. A. 1. *ὁ Ἀσκαλαβώτης*] *καὶ ὁ ἀσκαλαβώτης* Rehd. Per. recte: facit huc Aristoph. Nub. 171. sq.

4. *ἴσως διαπεποίκιλται*] *ἴσως διὰ τὸ πεποικίλθαι,* Rehd. egregia correctio, quae Salmasio ex parte tantum bene processerat.

5. *ἰχθύοι*] *ἰχθύσι* Rehd. recte.

B. 6. *τί λέγεις σὺ μάντις,*] *τί λέγεις. σὺ μάντις.* Rehd. bene, semper enim pro interrogationis signo puncto utitur: *μάντεις*, Pal.

7. *σοφώτατοι*] *σοφώτατον* Rehd.

10. *τὸν δὲ ἐπὶ δ.*] *τὸν δ' ἐπὶ δ.* Rehd.

C. 11. 12. *βωμὸν ἐνταῦθα ἱδρύσαι*] *ἐνταῦθα βωμὸν ἱδρύσαι* Rehd. bene.

13. *ἐν Καρίᾳ ἦλθεν*] *ἦλθεν ἐν Καρίᾳ* Rehd.

14. *Τελμισσίου*] *Τελμισίου* Rehd.

D. 18. *τὰ δ' ἐς φῶς*] *τὰ δὲ ἐς φῶς* Rehd.

19. *καὶ κύριον*] *καπυον* Per. vitiose.

p. 198. A. 2. *Αὐξίθεμιν*] *Αὐξήθεμιν* Rehd.

p. 199. A. 1. 2. *οἱ περίοικοι προμαθίδαν Ποταμογαλληνοί*] Pinedo, Augiae hoc stabulum repurgaturus, conjecit: *οἱ περιοικοῦντες τὸν ποταμὸν Ποταμογαλληνοί*, satis inepte: propius ad rem Salmasius: *οἱ περίοικοι κατὰ Προμαχίδαν Ποταμογαλληνοί*. At locum in edd. non vitiosum tantum, sed etiam mancum esse, praeclaro cod. Rehd. supplemento edocemur, in quo haec leguntur:

> *οἱ περίοικοι κατὰ μὲν τιμόθεον ποταμογαλλῖται· κατὰ δὲ προμαθίδαν ποταμοληνοί* (ubi *Ποταμογαλληνοί* verum erat, exciderat syllaba in fine versus, v. tab. lithogr. nr. I.)

Timotheus, qui hic testis adducitur, haud dubie Milesius ille est citharoedus, de quo in Melet. crit. in Aeschyli Pers. p. 44. diximus, quibus addas quae ab Harlesio ad Fabr. bibl. Graec. T. 3. p. 478. ab Astio ad Plat. de republ. 4, 3. p. 483. a Goerenzio ad Cic. de legg. 2, 15. et a Jacobsio ad Anthol. Palat. app. 295. T. 3. p. 948. sq. disputata sunt. *Timothei* epitaphium servavit Stephanus, v. *Μίλητος*, p. 467. in cujus metro restituendo frustra laboravit Meinekius cur. crit. in Comic. fragm. p. 20. articulum recte extrusit Jacobsius, nec comparet ille in Rehd.

Promathidas vero haud dubie idem est, quem Athen. 11. p. 489. B. Heracleotam vocat: narrat *Promathidam* structuram poculi cujusdam ex genere eorum, quae *Νεστορίδας* appellarent, exposuisse: quod quum inter cimelia Dionysii Thracis grammatici fuerit, inde colligi potest, vixisse *Promathidam* paullo ante tempora Augustea: plura de hoc homine cognita non habemus.

5. *Τυρίαν*] *Τηρίαν* Rehd.

B. 7. ἀπὸ ἐκείνου] ἀπ' ἐκείνου Rehd. bene.

10. ἐν τετάρτῳ τῆς 'Ιουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας] ἀρχαιολογίας δ' Rehd.

C. 13. γράφεται δὲ] γράφεται, omisso δὲ, Rehd.

D. 16. Γανδαρίοι] Γανδάρειοι Rehd.

18. ἔθνος 'Ινδῶν] ἔθνος Πάρθων Rehd. Per.

20. Γανδάρας] Γάνδαρας Rehd.

p. 200. B. 7. 'Αλκμᾶν] 'Αλκμὰν Rehd. recte, v. Welcker ad Alcm. fragm. p. 1. 2.

8. ὠνομάσθη δ' ἀπὸ Γ.] ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ Γ. Rehd.

10. ἐκεῖ δὲ] ἐκεῖ καὶ Rehd.

D. 16. τὸ δ' ἀκρ.] τὸ δὲ ἀκρ. Rehd.

E. 17. θηλυκῶς] θηλυκὸν Rehd. sed supersc. ῶς

18. Γαργαρεῖς] Γαργαρὶς Rehd.

29. Στράβων τεσσαρεσκαιδεκάτῃ] Στράβων ιά Rehd. Per. et recte quidem: Strabonis locus exstat lib. 11. p. 504. B.

p 201. A. 1. κατὰ τέχνην, ὡς Μεγαρὶς] desunt in Rehd.

4. Λιβυκῶν] Λυβικῶν Rehd.

B. 6. Γαργηττός] Γαργητός Rehd.

8. Γαργήττιος] Γαργήτιος Rehd.

9. Γαργήττηθεν] Γαργιτίηθεν Rehd.

10. Γαργηττόνδε, Γαργηττοί] Γαργηττόνδε καὶ Γαργηττοὶ Rehd. bene.

C. 11. post φασι lacunam quatuor aut quinque verborum habet Pal. alter.

12. τὸ τοῦ Εὐρ.] τὸ Εὐρ. Rehd. Per.

κεῖσθαι] κῦσθαι Per.

14. Θεόπομπος εἰκοστῇ τετάρτῃ] Θεόπομπος κδ' Rehd. quem numerum verum esse arguit congruum Athenaei testimonium, 3. p. 77. D.

15. Γαυγάμιλα] Γαυγάμηλα Rehd. bene.

τέλος τοῦ ι βιβλίου.

Haud abs re erit, e sequenti libro unum locum his subjunxisse, ex quo patebit, Eustathium eandem plane epitomes recensionem ob oculos habuisse, quam codex Rehdigeranus sequutus est. Etenim in parecbolis ad Iliad. 2, 749 p. 254, 12. Bas. monuit haec: *λέγει ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράψας, ὅτι Αἰολεῖς ὄντες οἱ Περῤῥαιβοὶ ἐδίπλουν τὰ σύμφωνα, Περῤῥαιβοὺς ἑαυτοὺς καλοῦντες, καὶ πόλιν Γόννον παρ' αὐτοῖς οὖσαν, καὶ γόννατα*, de quibus Wesselingius ad Herodot. 7, 127. recte observavit, esse haec e Stephano, verum integriore, quam nunc legatur. Pertinent enim ad v. *Γόννοι*, p. 211. ubi in edd. haec reperiuntur:

Γόννοι, πόλις Περῤῥαιβίας, ἀπὸ Γουνέως κληθεῖσα τοῦ ἀπογόνου Κύφου, ὥς φησιν Ὅμηρος. Ὁ πολίτης, Γόννιος· καὶ Γοννία, ἡ γυνή, καὶ ἡ χώρα. Γράφεται δὲ καὶ μετὰ τοῦ υ. Τοὺς δὲ Περῤῥαιβοὺς καλοῦντας ἑαυτούς. Καὶ Γόννον διὰ δύο ν, τὴν πόλιν. Γόνα γὰρ οἱ Αἰολεῖς τὰ γόνατα. Κτλ.

Nihil in his a vulgatis differt Perusinus, Palatini lacunam certe indicarunt ante *καλοῦντας*: sed audiamus jam Rehdigeranum:

Γόννοι πόλις Περῤῥαιβίας, ἀπὸ Γουνέως κληθεῖσα τοῦ ἀπογόνου Κύφου, ΟΥ" φησιν Ὅμηρος· ὁ πολίτης ΓΟΥΝΙΟΣ, καὶ ΓΟΥΝΙΑ ἡ γυνὴ καὶ ἡ χώρα· γράφεται δὲ καὶ ΧΩΡΙΣ τοῦ υ. Τοὺς δὲ Περῤῥαιβοὺς ΑΙΟΛΕΙΣ ὌΝΤΑΣ ΤΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΔΙΠΛΟΥΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΡΑΙΒΟΥΣ καλοῦντας ἑαυτούς, καὶ Γόννον διὰ δύο νν, τὴν πόλιν· ΓΟΝΝΑ γὰρ οἱ Αἰολεῖς τὰ γόνατα. Κτλ. In quibus quot discrepantiae, tot sunt emendationes, eaeque tam perspicuae, ut ne verbum quidem addamus.

Haec igitur quamvis sexagesimam vix totius voluminis partem complexa nihilominus sufficient ad probandam nostram de codice Rehdigerano sententiam, in hoc uno comprehensa esse, quaecunque bonae frugis nunc in Perusino, nunc in Palatinis dispersa deprehendantur, ita ut horum virtutes in se conjunxisse dici queat, multa autem et haud raro praestantissima huic nostro propria esse atque peculiaria: quae ex interpolatione profecta non esse quum res ipsa doceat, Rehdigeranum ex antiquissimo omnium fonte manasse, co-

dicibusque ceteris, quos novimus, longe praestare, nec sine ejus adminiculo novam Stephani editionem, qua aegre caremus, in communem litterarum utilitatem posse adornari.

Multo quidem parcior librorum manuscriptorum est numerus in secunda hujus urbis bibliotheca ad aedem *Stae Mariae Magdalenae*, sed pretium singulorum haud infra Rehdigeranos. Verum inter reliquos, sive argumenti dignitatem et varietatem spectes, sive auctoritatem, quam jure sibi vindicat, criticam, eminet unus, qui oratores Graecos minores, rhetorica ad Alexandrum, Aristoteli vulgo adscripta, et Harpocrationis lexicon in X oratores Graecos uno volumine complectitur: nec plane latuit hic viros eruditos. Nam quem *Boeckhius* in libro de oecon. publ. Athen. T. 1. p. 326. et 338. duplici inde Andocidis loco salutem afferens, breviter Vratislaviensem nuncapavit, is est ipse, de quo statim explicatius dicturi sumus. Nec dubitandum, quin egregius ille Lycurgi codex Germanicus, quem et Italicum *Heinrichius*, olim Magdalenei nostri ornamentum, contulisse se narrat in Franckii Callino, p. 183. idem sit ille, cujus lectiones ad Boeckhium pervenerant, et quem ipsum jam nobis tractandum elegimus.

Etiam hic chartaceus est, attamen chartarum et firmitate et laevitate membranarum fere speciem referentibus, foliorum duplicatorum magnitudine CCXIV, tricenis singularum paginarum versibus. Totum corpus ab una manu accurate, distincte et nitide conscriptum, compendiorum, sed minus perplexorum, frequens usus, inscriptiones et initia singularum orationum, in rhetoricis ad Alexandrum singulorum capitum, in Harpocratione denique vel singularum vocum explicandarum, a quibus nova semper linea inchoatur, minio pallido et subfusco picta, miniatae praeterea in orationibus legum, procleseon, plebiscitorum, epistolarum recitatarum, testium, nominum notationes, miniata quoque in rhetoricis breviuscula summaria, textui a latere opposita, a prima omnia manu. Aetatis praeter ductus litterarum nullum indicium: ex his colligas, librum saeculo p. Chr. XIV. ineunte exaratum esse.

Quo tempore quove largitore aut venditore in bibliothecam Magdaleneam delatus sit, haud compertum: prima ejus mentio in catalogo msto. a Gotll. Guil. Kellero a. 1729. confecto, sed chartarum tantus adhuc candor, tanta puritas, quasi recentes a librario veniant.

Primam paginam voluminis haec occupat epigraphe:

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ:

ἀνδοκίδης λόγους τέσσαρας:
περὶ τῶν μυστηρίων: περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου: περὶ τῆς πρὸς λακε-δαιμονίους εἰρήνης: καὶ κατὰ ἀλκιβιάδου: ἰσαῖος λόγους ια:
περὶ τοῦ κλεωνύμου κλήρου: περὶ τοῦ μενεκλέους κλήρου:
περὶ τοῦ πύῤῥου κλήρου: περὶ τοῦ νικοστράτου κλήρου:
πρὸς κώχαριν καὶ διογένην: περὶ τοῦ φιλοκτήμονος κλήρου:
πρὸς ξένετον περὶ τοῦ ἀριστάρχου κλήρου: περὶ τοῦ ἀπολλοδώρου κλήρου:
περὶ τοῦ κίρωνος κλήρου: περὶ τοῦ ἀστυφίλου κλήρου: περὶ τοῦ ἀγνίου κλήρου: δείναρχος λόγους γ':
κατὰ ἀριστογείτονος: κατὰ δημοσθένους: κατὰ φιλοκλέους:
ἀντιφῶν λόγους ιέ:
φαρμακείας κατὰ τῆς μητρυιᾶς: κατηγορία φόνου ἀπαράσημος:
ἐξ ἀπολογίας εἰς τὸ αὐτό: ἐκ κατηγορίας ὁ ὕστερος: ἐξ ἀπολογίας ὁ ὕστερος:
κατηγορία φόνου ἀκουσίου: ἐκ κατηγορίας ὁ ὕστερος: κατηγορία φόνου τοῦ λέγοντος ἀμύνασθαι: ἀπολογία φόνου ὃν ὡς ἀμυνόμενος ἐφόνευσεν:
ἐκ κατηγορίας ὁ ὕστερος: ἐξ ἀπολογίας ὁ ὕστερος: ὑπὲρ τοῦ ἡρώδου φόνου:
περὶ τοῦ χορευτοῦ: λυκοῦργος ά:
κατὰ λεωκράτους: γοργίας β': ἑλένης ἐγκώμιον:
ὑπὲρ παλαμήδους ἀπολογία: ἀλκιδάμας:
ὀδυσσεὺς κατὰ παραμήδους προδοσίας: λεσβῶναξ:
περὶ τοῦ πολέμου τοῦ κορινθιακοῦ: ἡρώδης:
περὶ πολιτείας:

4

Hae Andocidis, Isaei, Dinarchi, Antiphontis, Lycurgi, Gorgiae, Alcidamantis, Lesbonactis, Herodis Attici orationes et declamationes priora folia CXXXVI. replent, quorum postremum vacuum.

De epigraphe haec monenda habemus, nonnulla eam polliceri, quae liber haud praestet, contra quaedam in ea desiderari, quae praebeat hic, alia praeterea in epigraphe alio quam in codice ordine collocata esse.

Primum, quod maxime dolendum, frustra quaesiveris in volumine orationem Isaei de hereditate Meneclis, in titulo promissam, quam primum Londini a. 1785. e codice Mediceo editam, mox ab Heerenio in bibl. litt. et art. antiq. part. 3. a. 1788. in Germania repetitam, tot adhuc tantaeque maculae obsident, ut e melioribus tantum codicibus certa remedia exspectare liceat. [14]) Praeterea desideratur in codice Gorgiae encomium Helenae. Neutrum vero libellum unquam adfuisse et postmodo vi casuve ablatum esse, quum reliqua libri integritas ostendit, tum quaterniones docent, ex quibus totum volumen constat praeter extrema folia sex, quae terniones sunt.

Quae vero quamvis in indicem haud relata tamen in libro comparent, inter Antiphontea ambae sunt defensiones contra accusationem caedis non voluntariae, suo quaeque loco collocatae, et altera Lesbonactis de bello Corinthiaco suscipiendo declamatio, quarum alteram tantum in tabula commemoratam vidimus.

Praeterea in Isaeo vulgaris ordo perturbatus esse videtur, quum oratio de hereditate Aristarchi in titulo post orationem de hereditate Philoctemonis posita sit: sed hoc in titulo tantum factum, in libro ipso haud secus atque

---

14) Gravius fallitur spes in codice Palatino, nunc Heidelbergam restituto, item miscello, nr. LXXXVIII. cujus inscriptio deperditam Lysiae contra Nicidam orationem prae se fert, v. Wilken hist. bibl. Heidelb. p. 278. qui quod ibidem contendit, Gorgiae encomium Helenae in eodem cod. aliquot foliis mancum esse, secus habet. Accurata enim hujus declamationis collatione, quam Jo. Chr. Fel. Baehrius, V. D., a Fred. Creuzero meo nomine rogatus, mihi transmisit, codicem optimum et integerrimum esse evincitur.

in editionibus excipit orationem de hereditate Astyphili. Postremo monendum, Alcidamanti in contextu priorem, Gorgiae posteriorem locum assignatum esse, quod titulus invertit. Quod superest, singulis orationibus eaedem auctorum vitae eademque summaria Graeca sunt adjecta, quae in editione principe Aldina reperiuntur.

Insignis haec oratorum minorum sylloge, etsi nulla alia re commendaretur, vel uno raritatis nomine magni aestimanda foret. Tam enim raro descripti sunt hi auctores, ut Gorgiae codex et Alcidamantis praeter nostrum unus Palatinus, gravissimorum vero oratorum, Antiphontis, Andocidis, Isaei, Lycurgi nullus praeterea in bibliothecis Germanicis, pauci in exteris asservari videantur, nec editorum cuiquam post Aldum Manutium libros manuscriptos inspexisse contigerit.

Sed et Aldinum illud apographum, ad cujus fidem princeps editio facta est, textum tam parum emendatum exhibebat, ut iis, qui postea in his eloquentiae Atticae monumentis recensendis criticorum munere fungerentur, Henrico Stephano, Tayloro, Hauptmanno et Reiskio, aut ab emendando textu plane abstinendum, aut conjecturis indulgendum esset. In quo negotio ut non negandum Henrico praecipue Stephano haud pauca egregie cessisse, ita neminem, siquidem hodiernas horum oratorum editiones paulo accuratius examinaverit, poterit fugisse observatio, ab integritate quam dicunt critica textum procul adhuc abesse, multa calidius esse tentata, alia revera emendatore indigentia haud satis feliciter correcta, gravia aliorum menda neque dum animadversa.

In hac tanta subsidiorum criticorum penuria, in qua levissima quoque symbola exoptata nobis et opportuna venire debebat, vix laetius nobis quicquam accidere poterat, quam liber manuscriptus, incusis longe praeferendus et inter codices optimae notae collocandus. Horum ex numero Magdaleneum nostrum esse, haud cunctanter affirmamus: nunc enim auctoritate sua ratas facit emendationes criticorum, prae ceteris Henrici Stephani, nunc

in temerariarum conjecturarum locum probam certamque lectionem sufficit, nunc ulcera latentia aperit simul eisque medetur: cui praeconio jam exemplis e *Gorgia* et *Lycurgo* depromptis fidem faciemus.

Et in *Gorgiae* quidem apologia Palamedis, etsi vix genuino clarissimi Sophistae Leontini foetu, ingenioso tamen et bene tornato opusculo, his Stephani emendationibus accedit codex:

p. 105, 1. Reisk. *καὶ δὴ τοίνυν σύνειμι*

p. 106, 9. *χρώμενος δὲ, φανερὸς ἂν ἐγενόμην*, transposita vero in cod. particula, *χρώμενος δ' ἂν φανερὸς ἐγενόμην*.

p. 110, 5. *τὸν μέν γε νόμον παραβαίνει*

p. 116, 16. *πρὸς δ' ὑμᾶς*, quod etiam sine codicibus in ordinem recipere debebat Reiskius.

p. 116, 24. *κατηγορημένον δεινὰ καὶ ψευδῆ*

p. 121, 4. *αἰτίαν φανερὰν ἅπασιν*.

Rarius quidem ipsius Reiskii conjecturis talis approbatio contigit: sunt tamen aliquot viri in subodorandis, quam tollendis vitiis felicioris ingeniose inventa, ab ipso in annotationibus tantum nec sine haesitatione prolata, quibus codex honestiorem in contextu locum assignat, p. 107, 9. *οὐκοῦν ἅπαντα γὰρ πλήρη φυλάκων;* edd *οὔκουν. ἅπαντα γὰρ πλήρη φυλάκων*, quae intelligi nequeunt. P. 115, 16. *ὥπερ οὐχ οἷόν τε τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἔχειν*, pro vulgato *ὥσπερ*, in quo corrigendo Stephanus sine successu laboraverat, et p. 118, 2. *μέγιστον εἰς πλεονέκτημα*, edd. *εἰς πλεονεκτήματα*, sine sensu. Nec multum abfuit, quin verba mire depravata p. 109, 23. integritati restitueret. Palamedes enim, perduellionis ab Ulixe falso accusatus, postquam exposuit, avaritia se ad patriam prodendam abripi omnino non potuisse, idem de turpi gloriae cupidine probaturus, sic pergit:

Καὶ μὴν οὐδ' ἂν τιμῆς ἕνεκα τοιούτοις ἔργοις ἀνὴρ ἐπιχειρήσειε καὶ μέσως φρόνιμος· ἀπ' ἀρετῆς γὰρ, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ κακότητος αἱ τιμαί· προδότῃ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀνδρὶ πῶς ἂν γένοιντο τιμαί; (reposuimus hoc e cod. Magd., in edd. enim *γένοιτο τιμή*, parum apte scriptum legitur.) *Πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ*

τιμῆς ἀπετύγχανον ἐνδεὴς ὤν· ἐτιμώμην γὰρ ἐντιμοτάτοις ὑπὸ τῶν ἐντιμοτάτων, ὑφ' ὑμῶν ἐπὶ σοφίᾳ.

In his ut reliqua facillima sunt, ita tamen verba *οὐδὲ τιμῆς ἀπετύγχανον ἐνδεὴς ὤν*, jure morata sunt Reiskium, feceruntque ut *οὐδὲ τιμῆς ἂν ἐτύγχανον ἐνδεὴς ὤν* rescribi mallet. Verum, ut curae secundae haud semper meliores sunt, in supplem. annot. T. 8. p. 193. totam illam annotationem deleri jubens, ita interpretatur vulgatam: *honoris appetens si fuissem, eo non caruissem*, contra sensum vocabulorum, quae nihil aliud dicunt, nisi hoc: *nec honoris indigens eo carebam*, ubi additum illud *ἐνδεὴς ὤν* misere languet, sententiamque adeo conturbat, ut si plane abessent haec locum persanatum esse dixeris. Sed alia ratione succurrit cod. Magdal., qui particula *ἂν* recte omissa, in ceteris cum emendatione Reiskii consentit: *πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ τιμῆς ἐτύγχανον ἐνδεὴς ὤν*, quae sic reddenda: *ad haec nec honoris indigus eram, honorabar enim propter honoratissima ab honoratissimis viris, a vobis propter sapientiam.* Genitivus igitur ab adjectivo *ἐνδεὴς* pendet, non a verbo, restituiturque Gorgiae vulgare apud Atticos loquendi genus *τυγχάνω ὤν*, in quo participium verbi substantivi ne omitti quidem posse docuerat Phrynich. eclog. Att. p. 277. Lobeckio tamen et recentiorum criticorum plurimis uti par erat refragantibus: nec elegans Stephani conjectura, *ἐπ' ἐντιμοτάτοις*, necessaria. Possimus plura addere, quae nunc in editionem Gorgiae reponimus.

Lycurgi vehemens et nervosa contra Leocratem oratio praeter ingenuam quam spirat animi magnitudinem praeclaris aliquot poetarum fragmentis fulget, quae unus Lycurgus ab interitu servavit. Eminet inter haec nobilissimum *Tyrtaei* carmen elegiacum, (Eleg. prima in Brunckii poesi gnomica.) quod ceteroquin indelibatum, duobus tamen locis vitiosum in editionibus circumfertur, v. 7. et 28. Versum septimum e duobus codd. uno Italico, uno Germanico, quem haud dubie nostrum esse supra diximus, restituit Heinrichius:

ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὕς κεν ἵκηται,

quam correctionem debito applausu exceperunt Franckius in Callino p. 183. et Schaeferus, suaserantque idem Henr. Stephanus et Taylorus et Hermannus ad Viger. p. 932.

Versuum 27. et 28. haec est lectio vulgata:

νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
ὄφρ' ἄρα τῆς ἥβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ

Vitium duplex, quum in particula ἄρα hic plane otiosa, tum in usu articuli τῆς a poeta alienissimo, primus perspexerat magnus Valckenarius, breviter in Diatr. Eurip. p. 293. B. ὄφρ' ἐρατῆς ἥβης reponens: incidit postea in eandem emendationem Hermannus ad Viger. p. 935. Sed eximia hujus conjecturae elegantia oculos criticorum offendisse videtur: nemo certe editorum Tyrtaei facillimo hoc remedio in textu constituendo usus est. Haud diutius puto refugient, si in codice nostro sic clarissime scriptum esse acceperint: ipsos litterarum ductus fideliter expressos habebunt in tab. lithogr. nr. IV.

Nec minor fructus est, qui e codice in ipsum Lycurgum redundat. Haud enim raro conjecturis editorum auctoritatem addit, Reiskianis p. 140, 6. οὐ μικρόν τι μέρος, expulso κατά, et p. 164, 15. τά χρήματα τά ὑπάρχοντα, Taylorianis p. 171, 11. καὶ προδόντα τὴν τοῦ δήμου σωτηρίαν, et p. 172, 10. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἀναμνησθέντας, quae dudum in textum inducendae erant. Saepius quoque primus tenebras inveteratas dispellit, novoque editori facem praefert, quod ut de aliis, ita de his quoque locis dictum esto: p. 143, 7. διδομένη δωρεά, vulgo δεδομένη δ. p. 152, 10. ἐκ γειτόνων, vulgo ἐς γ. p. 159, 6. τῶν πάντων συνειδότων ἔλεγχον, vulgo συνειδότων abest. p. 172, 7. τῶν τάφρων, vulgo τῶν τάφων. p. 182, 2. τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίας ἠξιώθημεν προστάται γενέσθαι, vulgo perverse τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας. p. 191, 6. ἐπὶ τοῖς μικροῖς μᾶλλον ὀργιζόμενοι, vulgo ἐπὶ τοῦ μᾶλλον μικροῖς ὀργιζόμενοι, et p. 218, 2. ἐν τῇ χώρᾳ τεθάφθαι, vulgo ἐν τῇ χώρᾳ μὴ τεθάφθαι, quorum praecipue postrema editores in gravissimas dubitationes conjecerant.

Quod vero prae ceteris memorabile, post tria nunc demum saecula bonam fidem *Mureti* ab omni suspicione liberam praestat codex Magdaleneus, ambiguo quodam Variarum lectionum loco, Lib. XVII. cap. 6. plenam lucem affundens. Disserit hic Muretus de duobus Lycurgi locis, apud Reiskium p. 173. et 174. quorum primum ita scriptum exhibet: *αἱ γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν εὐλογίαι τὸν ἔλεγχον σαφῆ κατὰ τῶν τἀναντία ἐπιτηδευόντων ποιοῦσιν*, quibus addit haec; „Sed a libris excusis abest vox *ἀνδρῶν*, quae tamen et sonum et granditatem addit orationi. At hoc leve est, praeut quod sequitur: *ἔτι δὲ καὶ δίκαιον τὸν ἔπαινον, ὃς μόνος ἆθλον τῶν κινδύνων τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐστὶ, τοῦτον, ἐπειδὴ κἀκεῖνοι εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἀνήλωσαν, ἐν τοῖς δημοσίοις καὶ κοινοῖς ἀγῶσι πόλεως, μὴ παραλιπεῖν.* In libris qui usque in hunc diem editi sunt omnibus ita legitur: *ἐπειδὴ κἀκεῖνοι εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως ἐτελεύτησαν*, quomodo sententiam quidem manere, sed de pulchritudine ac vehementia orationis plurimum detrahi, nemo non videt.“ Et viderunt quidem recentiores: quum vero unde venerint haec Mureto nescirent, cautiores quam creduliores esse maluerunt, novumque hoc inventum a textu arcuerunt, Sed ecce, Magdaleneus noster pannum hunc vere purpureum Lycurgo vindicat, dum eandem nobis quam liber Mureti laciniam offert, sed et pleniorem aliquantulum et praeceptis Attici sermonis magis accommodatam: *ἐπειδὴ κἀκεῖνοι εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἀνάλωσαν, ἐν τοῖς δημοσίοις καὶ κοινοῖς ἀγῶσι τῆς πόλεως μὴ παραλιπεῖν.* Ipsos codicis characteres habes tab. lithogr. nr. III.

Quanti faciendum sit hoc Lycurgi apographum specimina inde propinata abunde docuisse videntur: plura desiderantibus mox satisfaciet *Fredericus Schaubius*, in gymnasio Regio Fredericiano Vratislaviensi antiq. litt. professor: qui vir doctissimus, cui lectiones has Lycurgeas, calculo suo comprobatas, acceptas referimus, talem jam dudum orationis contra Leocratem molitur editionem, quae omne punctum tulisse jure dici queat.

Nec in Rhetoricis ad Alexandrum, quae proxima post oratores folia XXIV. replent, vestigia figimus: nam ad *Harpocrationem* citatiore jam gradu properandum, ex cujus egregio necdum satis accurate edito opere pauca quaedam, sed ad codicis naturam cognoscendam sufficientia proferre juvat. Sufficiet enim unius alteriusve litterae varias lectiones apposuisse, ut arctissimam inter nostrum codicem et Mediceum, quem meritis laudibus celebrat Jac. Gronovius, cognationem demonstremus. Utemur ad haec breviuscula littera H: opposuimus codicis Magdalenei lectionibus textum editionis Gronovianae a. 1696., adjecimus varietates Mediceas, idem quod supra in Stephano Byzantino consilium sequuti.

ἀρχὴ τοῦ η στοιχείου Magd.

p. 81, 6. *Ἡγεμονία δικαστηρίου*] ἡγεμονία· δικαστήριον, Magd.

9. *εἰς δικαστήριον*] εἰς τὸ δικαστήριον Magd.

12. *τε καὶ ἀπροστασίου*] omittit Magd.

13. *καὶ δωροξενίας καὶ συκοφαντίας*] perperam bis scriptum exstat in Magd.

14. *ψευδεγγραφῆς*] ψευδογραφῆς Magd.

20 — 26. *Ἡγήμων — ἐπιγραφόμενος Δημοσθένους*] desunt in Magd.

30 — p. 82, 2. *Η ἐν ὁδῷ — κατ' Ἀριστοκράτους.*] non habet Magd.

p. 82, 3. *Ἡετιωνεία*] ἡετιωνία Magd.

περὶ τῆς μεταστάσεως] περὶ μεταστάσεως Magd.

4. *ἥ γε παρὰ τοῦ Πειραιέως ἄκρα*] nec Magd. agnoscit, nec Medic., supposititia esse videtur Gronovio.

κατακτησαμένου] κτησαμένου Magd.

5. 6. *ὥς φησι — ἀντιγραφῇ*] absunt a Magd.

6. *μνημονεύει δὲ τῆς Ἡετιωνείας*] μνημονεύει δὲ καὶ τῆς ἡετιωνίας Magd.

7. *Ἡκρωτηριασμένοι*] ἡκροτηριασμένοι Magd. idem vitium l. 8. 11. 12.

9. *λυμαινόμενοί τινας*] λυμαινόμενοί τισι, Magd. Medic. sed hic littera paragogica addita.

11. *Πολυξένη*] *πολυξενῆτιν* Magd.

13. *Ηλίασις*] *ἡλιάσις* Magd.

17. *συνήεσαν*] *συνίεσαν* Magd.

17. 18. *ἐκ δυοῖν δικαστηρίοιν*] *ἐκ δυοῖν δικαστηρίων* Magd. Medic.

21. *τῷ ἡλιάζεσθαι*] *τὸ ἡλιάζεσθαι* Magd.

23. 24. *Ηλικία — Φιλιππικοῖς*] desiderantur in Magd.

27. *ἡμιμέδιμνόν ἐστιν*] *καὶ ἡμιμέδιμνόν ἐστιν* Magd.

31. *ἀντὶ τοῦ τῶν ἡμιολίων*] *ἀντὶ τοῦ ἡμιολίων* Magd.

32. *Ημιόλιος δ' ἐστὶν*] *ἡμιόλιος δέ ἐστι* Magd.

Καὶ τὸ ἥμισυ] *καὶ τὸν ἥμισυ* Magd.

p. 83, 1. *Ξενοφῶν γοῦν*] *ξενοφῶν οὖν* Magd.

3. *ἀντὶ Δαρεικοῦ*] *ἀντὶ τοῦ δαρεικοῦ* Magd.

5. *Περσῶν γῆν*] *περσῶν*, omisso *γῆν*, Magd.

6. *Φιλιππικῷ*] *φιλίππῳ* Magd.

7. *Αρχιδάμῳ*] *ἀρχεδάμῳ* Magd. cf. schol. Aristoph Ran. 417.

10. *μνημονεύσι*] *μνημονεύει* Magd.

ἤτοι τῶν ἐν Μαρ.] *ἤτοι ἐν Μαρ.* Magd.

11. *ταῦτα γὰρ*] *ταύτας γὰρ* Magd.

14. *κτίσεων*] *κτήσεως* Magd.

19. *ὠνομάσθη*] *ὠνομάσθαι.* Magd. Medic. Gronovio manibus pedibusque applaudente.

21 — 23. *Ηεμεν — ὁπόσον δέοι.*] non habet Magd.

24. 25. *Δημοσθένης — εἰ γνήσιος*] frustra quaeruntur in Magd.

26. 27. *ἐν τῷ Υμνίδι — αἰτούμενος*] desiderantur in Magd. Ceterum versus qui in nostro excidit Menandreus:

οὐ πῦρ γὰρ αἰτῶν, οὐ λοπάδ' αἰτούμενος,

ita membrorum integritate redonandus erit:

οὐ πῦρ γὰρ αἰτῶν, οὔτε λοπάδ' αἰτούμενος.

28. Ἡφαιστία] φαιστία Magd. neglexerat librarius litteram initialem minio adscribendam.

30. κτίσεων] κτήσεων Magd.

p. 84, 3. τὸ χωρίον] τὴν πόλιν Magd.

Addit, quod edd. ignorant: ἠχώ, ἡ κραυγή, Magd.

Vides ex hoc specimine, ubicunque lectiones Mediceas excerpserit Gronovius eas cum nostro codice congruere, quamvis ipsa collatio a Gronovio instituta haud admodum diligens esse videatur, certe enim plura quam enotavit erant enotanda. Vix tamen crediderimus, Gronovium vel totorum vocabulorum defectum praetermisisse, unde conjicias Magdaleneum propius quam Mediceum ab epitomes exilitate abesse.

Gravissimum vero cognationis inter utrumque librum indicium deprendisse nobis videmur in perpetuo consensu accessionum nonnullarum, quas e Mediceo primum a Gronovio prolatas Magdaleneus quoque agnoscit. Pertinent hae potissimum ad vocabula ἀήττητος, ἀκτίς, Ἀργᾶς, ἐπίσκοπος, μυλωθρός, τρικέφαλος et φάσις. In quibus ut in universum consentiunt Medic. et Magdal., ita tamen plerumque in hoc paulo concinnius et emendatius scripta exstant verba Lexicographi: aliquot exempla rem clariorem reddant.

Post v. ἀζήτητος, p. 6. haec addita sunt in Magd. ἀήττητος, ὁ ἀνίκητος· καὶ ἀείττιτος ὁ διὰ πάντα τιμώμενος: eadem Medic., sed omissa vocula καί. Adjectivum bonae notae ἀείττιτος augeat lexica nostra. Ceterum tota haec et quae sequitur glossa est ex genere Ἐπιμερισμῶν, quorum accuratiorem cognitionem Pseudoherodiano a Boissonado nuper evulgato debemus.

V. ἀκτή, p. 8. excipiunt in Magd. haec: ἀκτὶς ἡ τοῦ ἡλίου λαμπηδών· ἐπὶ θηλυκοῦ, ι· ἀκτὴ δὲ ὁ αἰγιαλὸς τῆς θαλάσσης· καὶ ἀκτὴν τὸ δῶρον. Eadem addit Medic., sed vocabulo λαμπηδών in λαμπιδών corrupto, omissisque ι et δέ. Quod postremo loco positum est, ἀκτὴν τὸ δῶρον, omnium minime

ad oratores referendum: est potius glossa Homerica, v. Heynium ad Il. 11, 630. T. 6. p. 229. De ceteris nihil est quod moneamus.

Propria codici nostro haec est adnotatio, inter v. *προβαλλομένους* et *προβολάς*, p. 151. inserta:

προαγῶνες· εἰσὶ λόγοι προευτρεπίζοντες ἡμῖν τῶν δικαστῶν τὴν ἀκοήν· ἀγὼν γὰρ ἡ κρίσις. Spectant haec ad plures et Demosthenis et Aeschinis locos, alio consilio a Valesio in notis ad notas Maussaci, p. 234. congestos. Nihil praeterea inediti in Harpocratione indagavimus. Imprimis vero futuro Harpocrationis editori attendendum erit ad auctorum operumve laudatorum nomina, in quibus scriptura codicis nostri saepenumero ab exemplaribus incusis abhorret, ita statim ab initio p. 1, 7. *Νικόστρατος* pro *Ἱππόστρατος* scriptum est, p. 1, 22. *Δημάρχῳ* pro *Δεινάρχῳ*, p. 3, 3. et p. 4, 8. *Τιμάρχου* pro *Τιμοκράτους*, p. 3, 6 *Ὑπερίδης ἐν τῷ Μηλιακῷ* pro *Δηλιακῷ*, p. 3, 12. *Πυθίας* pro *Πυθέας*, p. 7. penult. *Τιμοθέου* pro *Μαντιθέου*, etc. quae nunc significasse tantum satis habemus.

Res enim jubet et locus, ut de eis quoque codicibus verbo certe moneamus, qui anno hujus saeculi undecimo e pluribus Silesiae coenobiis cum ingenti librorum impressorum farragine in instructissimam bibliothecam Regiam atque Academicam confluxerunt, qui nostris imprimis usibus sunt dedicati, et ad quos facillimum semper aditum ipsa custodum eruditissimorum humanitas pollicetur. Hoc tamen confitendum, quamvis numerus eorum haud sit exiguus, nec parum ultra Magdaleneos exsurgat, criticam eorum utilitatem ceteris Vratislaviensibus parem haud esse videri. Quod ad unum fere omnes chartacei, quod perquam recentis sint originis, quod scriptores tantum Latinos eosque praecipue complectantur, qui frequentissime describi et in scholis lectitari solerent, parum nos moraretur. Sed in eis certe, quos inspicere nobis contigit, uberrimam illam quam in aliis Vratislaviensibus bonarum novarumque lectionum segetem desideravimus: a quo tamen judicio

nonnullos eximendos esse nec nobis est incompertum, omnium fortasse maxime apographum Senecae Rhetoris membraneum, nuper demum bibliothecae thesauris additum, de cujus virtutibus nonnihil fando accepimus.

Atqui nullius alius nomen citius latiusque inclaruit, codice illo Glogaviensi, quem Heindorfius in recensendis Ciceronis de natura Deorum libris ubique fere ducem sequutus est. Brevi quidem post absolutam editionem exorti sunt viri κριτικώτατοι, [15]) qui, in omnes alias partes discedentes, codicem assumentis sciolorum scatere nec qui novae recensioni pro fundamento substernatur mereri censerent, laudesque ab Heindorfio in eum cumulatas severo judicio restringerent: tamen quum propter fortunam, quam postea expertus est, tum propter ipsas has fraudes, quas subtilis et subacti ingenii viro injecisse videtur, tantam claritatem est adeptus, ut accuratiorem ejus notitiam, quam Heindorfius dare poterat, coronidis loco addere decreverimus. Nam quum Heindorfius in eo esset, ut editioni suae finem imponeret, quaereretque in bibliotheca librum, diu ante a se excussum suoque loco redditum, quem in praefatione ab externa quoque conditione describeret, tum grande spissumque volumen ita se hominum oculis subduxerat, ut omnis investigandi labor irritus esset, nec rursus ejus adspectu frui contingeret Heindorfio. Singularis sane casus, librum laudatissimum eodem fere temporis articulo e tenebris emersisse et unde modo evaserat rediisse, ab Heindorfio ingenue narratus, et per plurimos tunc libellos propagatus est: omnis vero recuperandi spes abjecta esse videbatur. Sed ecce, his ipsis diebus, ut casu evanuerat, casu quoque e scrinio, in quod facili errore abierat, in lucem retractus, nobisque, ut suppleremus quod coactus omiserat Heindorfius, est traditus.

---

15) Fred. Aug. Wolfius in Analect. litter. T. 2. p. 307. Fred. Creuzerus in praef. ed. ejusd. operis p. VIII. et censor ed. Heindorfianae peritissimus in Ephem. litt. Jenens. a 1816. nr. 108. p. 385.

Est igitur liber chartaceus, foliorum magnitudine duplicatorm, quorum priora CII. Hieronymi vitae patrum et speculum quoddam virtutum ac vitiorum, cujus ab abstinentia et fornicatione initium, occupant, [16] sectis paginis, characteribus quos Gothicos dicunt, a manu parum elegante descriptus. In extremo folio CI. verso haec temporis notatio est addita:

Explicit vitas patrum. Anno doi 1420.
die ultima mensis Aprilis hora prandii.

Quod sequitur fol. CII. indicem in vitas et in speculum ab eadem manu confectum exhibet.

Sequuntur jam Ciceronis de natura Deorum et de finibus bonorum et malorum libri, foliis LXI. illi, hi LXXXIII. fol. comprehensi, uno inter utrumque vacuo relicto: nullae horum in initio, sed in cujuslibet libri fine inscriptiones: manus in utroque quidem Ciceronis opere eadem, sed ab ea, quae vitas scripsit, diversa, antiquior, elegantior, lectuque facilior, lemmata ab eodem librario hic illic margini adspersa: compendia haud quidem rara, tamen rariora, haud admodum implicata: nec paginae sectae. Aetatis, de qua quicquam statuere haud ausus est Heindorfius, certum indicium nobis in ipso libro invenisse videmur. Nam in extremo volumine ad ipsum libri de finibus exitum a tertia possessoris cujusdam manu nonnulla adscripta sunt, quorum priorem tantum partem enucleasse nobis contigit: haec nisi egregie fallimur ita se habent:

Jo. May legit 1411.

quae ipso codice multum esse recentiora quum primus adspectus doceat, utrumque Ciceronis librum saeculo XIV. exeunte exaratum et serius cum vitis patrum colligatum esse, veri fit simile. Glogaviensem vero recte vocavit

---

16) Ipsa libri inscriptio haec est: „Incipit liber docens vitas patrum et primo vita beati Pauli primi Anachorite et Heremite edita a beato et glorioso Jeronimo presbitero ad edificationem multorum.“ Est vero minio picta.

Heindorfius, ut qui antequam Vratislaviam migrasset Glogaviae in bibliotheca Ecclesiae Collegiatae s. beatae Mariae Virginis delituerit. Ac de utilitate, quam in refingendis de natura Deorum libris praestiterit, quum breviter dijudicari nequeat, tacere malumus. Examinent quorum id interest ipsi accuratam Heindorfii collationem: conferant judicia Wolfii et Creuzeri, nec diu ambigent.

Alteri codicis parti, libris de finibus bonorum et malorum, tam disertus tamque eruditus, quam operi de natura Deorum, vindex atque patronus nondum obtigit. Exquisitiora tamen nonnulla inde delibavit J. G. Schneiderus in Ephem. litter. Vindob. a. 1815. nr. 5. 6. p. 70. sq. quae ad praeviam notitiam sufficiunt, nec hanc voluminis partem criticis esse negligendam evincunt.

Sed missis jam obsoletarum chartarum sordibus ad festum unde exorsi sumus diem revertimur. Celebrabitur autem ab Academia nostra oratione solenni et renunciandis nominibus eorum, qui e certamine litterario, Regia munificentia instaurato, victores prodierunt. Quibus rebus hora locoque solenni peragendis Curatorem Academiae et Commissarium Regiminis extraordinarium perillustrem, Proceres civitatis, qui in hac urbe degunt, gravissimos, Commilitones generosissimos, ut interesse velint, ea qua par est observantia rogamus, invitamus.

Datum Vratislaviae prid. Cal. Aug. MDCCCXX.

Ad tabulam lithographicam.

I. Sunt verba Stephani Byzantini, p. 198. 199. cod. Rehd. fol. 50. verso, l. 1—3. ubi littera initialis in *Γαλιλαῖοι* et *Γάλλος*, quod in lapide reddi non poterat, miniata: pertinent haec ad progr. p. 21.

II. Ex eodem Steph. Byz. p. 392. 393. cod Rehd. fol. 92. recto, l. 5. 6. littera initialis in *Κύδρα* et *Κύδραρα* miniata: pertinent ad progr. p. 11.

III. Sunt ex oratione Lycurgi contra Leocratem, p. 173. sq. cod. Magdal. quaternione XIV, fol. 8. verso, l. 12—15. pertinent ad progr. p. 31.

IV. Sunt Tyrtaei ex eadem Lycurgi oratione, p. 214. cod. Magdal. quatern. XV, fol. 7. verso, littera hexametri initialis miniata: pertinent ad progr. p. 30.

V. Sunt Ciceronis de nat. Deor. 3, 40. (94) cod. Glogav. fol. CLXIII. recto, l. 17. 18. pertinent ad progr. p. 37.
